

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Solvitur objectio petita ex iis quæ circa Pelagium, & Celestium ejus
di[s]cipulum Romæ gesta sunt sub Zozimo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Si in casu proposito multitudo adherens Pontifici, hoc ipso præcisè quòd ei adhereret, esset Ecclesia Romana, & Pontifex erraret, certè Ecclesia Romana à vera fide deficeret. Ergo, &c. R. hoc argumentum non magis valere, quàm istud, quod fieri potest extra casum scissionis: Nunc tota Ecclesia Romana adheret Pontifici, & doctrinam ejus sequitur. Ergo si Pontifex errat in fide nunc, errat quoque in fide tota Ecclesia Romana. Ergo Ecclesia Romana potest à vera fide deficere. Non valet hæc secunda consequentia, & ex priore malè deducitur: quia fieri non potest ut Pontifex erraret in fide in sensu composito totius Ecclesiæ Romanæ ipsi adherentis, & doctrinam ejus sequentis: saltem enim tam impossibile est Pontificem in fide errare in sensu composito totius Ecclesiæ Romanæ, &c. quàm impossibile est ipsam totam Ecclesiam Romanam à vera fide deficere.

Similiter non valet consequentia in priore syllogismo, quod sit pro casu scissionis proposito: cum enim in hoc casu necesse esset alterutram partem adherere Pontifici; & ejus doctrinam sequi, & eam partem, quæ Pontifici adhereret, esse Romanam Ecclesiam, fieri non posset in hoc casu, ut Pontifex erraret in fide: nam tunc Pontificem errare in fide, ram, esset impossibile, quàm est impossibile Ecclesiam Romanam à vera fide deficere. Ex his

Collige I. Quod Pontifex extra casum scissionis, adeoque cum tota Ecclesia Romana damnat ut heterodoxum, non posse non esse tale, & ut tale à fidelibus omnibus esse rejiciendum; quod verò ut orthodoxum approbat, non posse non esse orthodoxum, & ut tale à fidelibus omnibus approbandum esse. 2. Quod Pontifex in casu scissionis proposito cum parte sibi adherente, altera quantumvis reclamante & contradicente, damnaret ut heterodoxum, fore infallibiliter tale, adeoque ut tale rejiciendum ab omnibus fidelibus; quod verò ut orthodoxum approbaret, fore infallibiliter orthodoxum, adeoque ut tale ab omnibus fidelibus recipiendum. 3. Et ita prætermissa personali infirmitate Pontificis ex cathedra loquentis, quam hic non defendimus, quod Pontifex cum notabili parte Ecclesiæ suæ vel damnat ut repugnans fidei, vel approbat ut ad fidem pertinens, illud esse infallibiliter tale, quale damnatur vel approbatur à Pontifice & à notabili parte ei adherente: tunc enim unus & idem est in materia fidei sensus Pontificis & Romanæ Ecclesiæ; etiamsi altera pars non accedat, sed apertè contradicat; nam hoc ipso fit schismatica, & definit esse de Romana Ecclesia.

At inquires. Quid si pars non accedens, sed apertè contradicens, major sit alia Pontifici acquiescente? R. hoc nihil obesse: cum enim alia pars supponatur notabilis, adeoque facere multitudinem, sufficit ad constituendam Ecclesiam Romanam, & adherens Pontifici, re ipsa constituit; cum ibi sit Ecclesia, ubi est Episcopus cum multitudine sibi adherente: nam, ut ait Cyprianus verbis supra citatis, Ecclesia est plebs sacerdoti suo adunata plebs adherens pastori suo: unde Ecclesia est in Episcopo, & Episcopus in Ecclesia.

Confirm. In hoc casu vel nulla ampliùs est Ecclesia Romana; vel consistit adhuc in duplici parte; vel consistit in sola majori parte Pontifici contradicente; vel denique consistit in sola parte minori acquiescente Pontifici. Non primum: nam Ecclesia Romana deficere non potest. Non secundum: alioqui non erit una & eadem fides Ecclesiæ Romanæ, quod est absurdum. Non tertium: nam hæc major pars non est cum Episcopo; cum ab eo dissentiat in materia fidei, atque ita non unam & eandem cum illo profiteatur fidem. Multitudo autem quæ non est cum Episcopo, non est in Ecclesia, & multò minùs est Ecclesia. Ergo superest, ut Ecclesia Romana consistat in sola parte minore Pontifici acquiescente, quæ cum ita minor sit altera, ut sit tamen notabilis, & faciat multitudinem, apta est ad constituendam cum Episcopo suo Ecclesiam particularem, illam scilicet, cujus iure divino particularis Episcopus est Romanus Ponti-

fex. Unde ulterius sequitur, ex hac parte, quæ acquiescit Pontifici, stare veritatem, errorem verò ex altera parte, quamvis majore.

ARTICULUS VI.

Solvitur obiectio petita ex iis, quæ circa Pelagium & Celestium ejus discipulum Roma gesta sunt sub Zozimo.

*O*bj. Zozimus cum Ecclesia Romana Pelagium & Celestium hæreticos vel potius hæresiarchas judicavit esse orthodoxos. Patet ex ipsius Zozimi epist. 3. & 4. ad Africanos præfules. In secunda sic loquitur Zozimus: *Sit vobis gaudium, eos quos falsi iudices criminabantur, agnoscere à nostro corpore & catholica veritate nunquam fuisse divulsos. Certe hoc quòd nostra expectatio desiderabat, eluxit; ut damnanda damnarent.* R. revera Zozimum cum Ecclesia Romana aliquandiu delusum fuisse malis artibus Pelagii & Celestii, quos proinde ex errore facti Zozimus cum Ecclesia Romana orthodoxos præjudicavit. Dico, præjudicavit: noluit enim eos absolvere, & in communionem admittere, donec ea de re litteras daret ad præfules Africanos, & ab illis vicissim reciperet, ut apertè colligitur ex prima ejus ad illos epistola, ubi sic ait: *Quare intra secundum mensem aut veniant, qui presentem redarguant aliter sentire, quàm libellis & confessione contexit, aut nihil, post hæc tam aperta & manifesta quæ protulit, dubii sanitas vestra resedisse cognoscat.* Sic igitur Zozimus cum Ecclesia Romana Pelagium & Celestium judicavit orthodoxos, ut eorum absolutionem distulerit ad duos menses, intra quos possent Africani præfules responsa dare, & inde venire qui Pelagium & Celestium accusarent.

Patet etiam ex Mario Mercatore in commonitorio super nomine Celestii, Pelagii, &c. ubi ea, quæ consecuta sunt, sic enarrat: *Episcopis vero ex Africa rescribentibus, omnemque causam, quæ apud eos facta fuerat, exponentibus, missis etiam gestis exinde, quæ fuerant tunc cum illo, vel de illo (Celestio) confecta, vocatur ad audientiam pleniorē ut quæ promiserat festinaret implere, id est ut damnatis predictis Capitulis (de quibus à Paulino diacono accusatus fuerat Carthagine) sententia Afrorum Pontificum, quæ fuerat communionē privatus, absolveretur; non solum non adfuit, sed etiam ex memorata Romana urbe profugit, atque ob hoc à beate memoriæ predicto Zozimo Episcopo scriptis amplissimis, vel longissimis perdamnatus est.*

Porro Zozimus cum Ecclesia Romana Pelagium & Celestium aliquandiu judicavit orthodoxos, non eorum errores approbando ut dogmata catholica, ut ampliùs declarabitur, sed eos ab erroribus illis alienos, vel saltem ad illos sincerè deponendos paratos esse, inculpatè existimando: unde Zozimus cum Ecclesia Romana Pelagium & Celestium aliquandiu susceperunt non ex affectu hæresis, aut ex errore sive culpabili, sive inculpabili juris, sed ex errore inculpabili facti purè personalis, putando eos sincerè agere, non subdolè. Pontificem autem & Ecclesiam Romanam in factis purè personalibus, sed sine ullo veræ fidei dispendio, errare posse, faciliè conceditur.

Dices. Zozimus cum Ecclesia Romana ut catholicum approbavit libellum fidei, quem Pelagius ad Innocentium Zozimi decessorem direxerat. Patet ex altera ad Africanos præfules Zozimi epistola, ubi narrat Pelagii libellum publicè recitatum esse, omnibus, qui aderant, gaudentibus & admirantibus, imò & quibuscumque illacrimantibus præ gaudio. Ergo Zozimus cum Ecclesia Romana erravit etiam errore juris in causa Pelagii. R. neg. conseq. Nam libellus Pelagii est planè catholicus in sensu obvio: & hæc clausula, *in qua (fidei professione) si minus peritè, aut parum caute aliquid fortè positum est, emendari cupimus à te, qui Petri & fidem tenes, quam subijcit Pelagius, est homi-*

hominis animi verè catholici speciem præ se ferentis. Quare Pelagii libellus ut catholicus à Zozimo & Ecclesia Romana approbari potuit absque ullo errore juris.

Pelagii igitur libellus fidei ut catholicus absque ullo errore juris approbatus est à Zozimo & Romana Ecclesia, quamvis non sine multiplici errore facti purè personalis. Nam 1. Pelagius libellum illum scripserat, & Romani miserat, non ex sincero verè fidei profitendæ affectu, sed ut se, cum erroribus suis, licet jam non semel damnatis, additissimus esset, catholicum simularet, & hac simulatione surriperet Sedis Apostolicæ approbationem, qua munitus posset impunè errores suos palam profiteri, eosque facilius disseminare.

2. Multa in libello suo in sensu obvio catholica, in alieno & pravo sensu intelligebat: sic dicendo *nos semper Dei indigere auxilio* ad bonum operandum, per Dei auxilium intelligebat tantum gratiam legis & doctrinæ, quam volebat nobis sufficere. Item dicendo *hominem semper peccare & non peccare posse*, intelligebat hominem cum sola gratia legis & doctrinæ omni omnino peccato carere posse; & sic dicendo *mandata Dei à singulis servari posse*, intelligebat omnia omnino mandata Dei à quolibet homine absque alio, quam legis & doctrinæ, adjutorio, toto vitæ decursu posse servari: imò intelligebat legis & doctrinæ auxilio nos non indigere semper, nisi ad facilius posse. Quæ omnia ignorare potuerunt Zozimus & Ecclesia Romana; & ea ignorando, circa facta purè personalia errarunt.

Dices. Zozimus cum Ecclesia Romana catholicum declaravit oblatum à Celestio fidei libellum, ut constat ex S. Augustino lib. 2. contra duas epistolas Pelagianorum c. 3. At Celestius in hoc libello apertè negabat peccatum originale: nam ut refert S. Augustinus lib. 2. de gratia & pecc. orig. Celestius in libello suo postquam dixit: *Infantes autem debere baptizari in remissionem peccatorum secundum regulam universalis Ecclesie, & secundum Evangelii sententiam constemur; quia Dominus statuit regnum celorum non nisi baptizatis posse conferri; quod quia vires nature non habent, conferre necesse est per gratie libertatem:* hæc subiungit: *In remissionem autem peccatorum baptizandos infantes non idcirco diximus, ut peccatum ex traduce firmare videamur, quod longe à catholico sensu alienum est; quia peccatum non cum homine nascitur, quod postmodum exercetur ab homine, quia non nature delictum, sed voluntatis esse demonstratur, & illud ergo confiteri (quod infantes baptizentur in remissionem peccatorum) congruum, ne diversa baptismatis genera facere videamur, & hoc præmunire (declarando in quo sensu non intelligantur infantes baptizari in remissionem peccatorum) ne per mysterii occasionem ad creatoris injuriam malum antequam fiat ab homine, tradi dicatur homini per naturam.* Ergo Zozimus cum Ecclesia Romana hæreticum fidei libellum approbavit ut catholicum. Ergo Zozimus cum Ecclesia Romana erravit contra fidem. Ad solutionem.

Observa. Celestius in suo fidei libello postquam suam circa articulos symbolo contentos fidem fusè exposuerat, continuò, adeoque antequam de baptismo infantium & originali peccato sententiam suam exponeret, hæc subiciebat verba: *Si quæ verò præter fidem quæstiones notæ sunt, de quibus esset inter plebsque contentio, non ego quasi author alicujus dogmatis definita hoc autoritate statui: sed ea quæ de Prophetarum & Apostolorum fonte suscepi, vestri apostolatus offerimus probanda esse iudicio, ut si forte ut hominibus qui piæ ignorantie error obreperit, vestra scientia corrigatur.* Patet ex S. Augustino libro proximè citato cap. 23. ubi sic ait S. Doctor de Celestio: *Item in libello, quem Roma dedit, cum fidem suam à Trinitate unius Deitatis usque ad resurrectionem qualis futura est mortuorum, de quibus eum nullus interrogaverat, & unde illi nulla quæstio movebatur, quantum dicere libuit explicasset, ubi ad id quod ageba-*

tur, ejus sermo pervenit: Si quæ verò, inquit, præter fidem, &c. ut superius. Celestius igitur in suo fidei libello suam de infantium baptismo & peccato originali opinionem Zozimi & Ecclesie Romanæ correctioni submisit. Ex his.

Ad infantiam R. dist. Libellum fidei à Celestio oblatum Zozimus cum Ecclesia Romana ut catholicum approbavit, sumptum adæquatè secundum se, seu sumptum secundum omnes sententias in eo expressas, N. Sumptum partim secundum se, hoc est, secundum Symboli articulos in eo expositos, & quorum expositio longè maxima pars erat libelli; partim, quantum ad baptismum infantium & peccatum originale, secundum sinceram, ut præsumebatur, animi præparationem auctoris, ea quæ de illis exponebat, submittentis censuræ Sedis apostolicæ, cujus iudicio sese obtemperatur profitebatur, C. Itaque libellus Celestii catholicus declaratus est à Zozimo, & Ecclesia Romana, non eo sensu quod nihil fidei repugnans, nihil non orthodoxum exprimeret, sed eo tantum sensu quod sententia in eo expressa, maxima ex parte esset catholica, reliqua verò, quæ adversabantur fidei, non asseveranter, sed dubitanter & animo ad correctionem comparato, in eo proposita essent, Libellus Celestii catholicus declaratus est à Zozimo & Ecclesia Romana, non eo sensu quod ex omni parte catholice esset, sed eo tantum sensu quod animo verè catholico conscriptus fuisset, nihilque in eo expressum fuisset affectu hæretico.

Hanc responsionem manifestè suggerit S. Augustinus lib. 2. contra duas epist. Pelag. c. 3. ubi sic ait: *Cum hoc* (nempe se non idcirco dixisse infantes in remissionem peccatorum esse baptizandos, ut peccatum ex traduce firmare videretur, &c.) *Celestius in suo libello posuisset inter illa duntaxat, de quibus se adhuc dubitare & instrui velle confessus est, in homine acerrimi ingenii, qui profecto si corrigeretur, plurimis profuisset, voluntas emendationis, non falsitas dogmatis approbata est. Et propterea libellus ejus catholicus dictus est, quia & hoc catholica mentis est: si qua forte aliter sapit, quam veritas exigit, non ea certissime definire, sed detecta ac demonstrata respondere. Non enim hereticis, sed catholicis Apostolus loquebatur, ubi ait: Quotquot ergo perfecti hoc sapiamus, ut si quid aliter sapitis, id quoque Deus vobis revelabit. Hoc in illo factum esse putabant (Romani) quando se literis beate memorie Pape Innocentii, quibus de hac re dubitatio tota sublata est, consentire respondit. Et hoc ut plenius & manifestius in illo fieret, expectabatur venturis ex Africa literis.*

Itaque, juxta S. Doctorem, cum à Zozimo & Romanis approbatus est Celestii libellus, non ambiguitas dogmatis; ambiguitas enim suam circa peccatum originale sententiam exponebat Celestius; sed voluntas emendationis approbata est. Celestius suam de peccato originali doctrinam non asseveranter ut dogma fidei, sed dubitanter ut opinionem exponebat in suo libello, eam iudicio Sedis apostolicæ sub mittebat, instrui volebat; si quis in eam irrepsisset error, eum emendare paratus erat: recitator publicè libello, interrogatus num consentiret rescriptis Innocentii, quibus ea de re tota dubitatio sublata fuerat, respondit consentire, & sic respondendo, doctrinam de peccato originali à se in libello suo expositam damnavit, & retractavit, non quidem signatè, sed exercitè, quod satis tunc esse videri potuit Zozimo & Romanis, ratis utendum æconomia erga hominem acerrimi ingenii, qui si corrigeretur, plurimis profuturus erat.

Tunc itaque à Zozimo & Romanis libellus Celestii catholicus dictus est, non quod omnia in eo essent veritati catholice consona, & Zozimus cum Romanis Celestium de peccato originali, ut sententiam, sentire judicaret; sed quia Celestius in eo catholicam virtutem circa omnes Symboli articulos professus fuerat, nec nisi dubitanter proposuerat sententiam suam de peccato originali, & quidem ut corrigendam,

dam, si ita videretur Sedi apostolicæ, eamque re ipsa damnatæ & retractatæ, publicè respondendo consentire se Innocentii ad Africanos Episcopos rescriptis, unde sufficienter probasse videbatur Celestius se non affectu hæretico, sed animo catholico libellum suum conscripsisse. Nam & hoc catholica mentis est: si qua fortè aliter sapit, quàm veritas exigit, non ea certissime definire, sed detecta ac demonstrata respicere. Zozimus igitur cum Ecclesia Romana libellum Celestii non approbavit ut catholicum, ex hæresis affectu, aut ex aliquo errore juris, sed ex errore facti purè personalis, credendo scilicet Celestium sincere loqui & agere; cum tamen mentiretur, ipsumque Pontificem, & Ecclesiam Romanam conaretur ludificare.

Dices. Zozimus cum Ecclesia Romana errorem Celestii circa peccatum originale approbavit ut dogma catholicum. R. hoc esse falsum, ut prob. 1. ex eo quòd in toto Celestii causæ decursu Zozimus nunquam dixerit, nunquam scripserit homines nasci sine macula peccati originalis. Hoc argumento utitur S. Augustinus loco proximè citato, ubi sic ait: *Tot & tantis inter apostolicam Sedem & Afros Episcopos currentibus & recurrentibus scriptis Ecclesiasticis, etiam gestis de hac causa apud illam Sedem, Celestius presente & respondente confectis, quam tandem epistola veneranda memoria Pape Zozimi, que interlocutio reperitur, ubi preceperit credi oportere sine ullo vitio peccati originalis hominem nasci? Nusquam prorsus hoc dixit, nusquam omnino conscripsit.*

2. Ex eo quòd Celestium, accepto & recitato ejus libello, jussit damnare capitula ipsi aliàs à Paulino diacono Carthagine coram Aurelio Episcopo objecta, & consentire Innocentii ad Africanos Episcopos litteris, ut testis est S. Augustinus, lib. 2. de grat. & pecc. orig. cap. 7. *Hanc, inquit, ejus (Celestii) prælocutionem (qua doctrinam suam de peccato originali submittebat judicio & correctioni Sedis Apostolicæ) venerabilis Papa Zozimus tenens, egit cum homine, quem falsa doctrina ventus inflaverat, ut ea que illi à diacono Paulino fuerant objecta damnet, atque ut Sedis Apostolicæ litteris, que à sancta memoria suo predecessore manaverant, præberet assensum.* At in dictis capitulis, secundo scilicet & tertio, objectum fuerat Celestio, quòd diceret, peccatum Adæ ipsum solum læssisse; & infantes, qui nascuntur, in eo statu esse, in quo Adæ fuit ante prævaricationem. Item in litteris Innocentii ad Conc. Carth. dicitur, Christum per novæ regenerationis purificationem omne præteritum vitium sui baptismatis lavacro purgasse. Et in litteris ejusdem ad Milevitanum Concilium II. excommunicantur Pelagius & Celestius, quòd dicerent infantibus ad vitam æternam baptismum non esse necessarium; & hoc dicebant quia negabant infantes nasci peccatores. Ergo Zozimus jussit Celestium damnare doctrinam suam de peccato originali. Ergo non eam approbavit, ut dogma catholicum.

3. Cum Africani episcopi ad Zozimum rescriptissent, quoniam libellus Celestii publicè dictus fuerat catholicus, satis non esse; quòd Celestius generaliter, consentiendo scilicet Innocentii litteris, id quod in eo de peccato originali fidei dissonum posuerat, damnet, sed ad vitandum pusillorum scandalum, ab eo expressam doctrinam suam retractationem exigendam, probato consilio, annuit Zozimus. Quare cum se ad id quàm primùm à Zozimo evocandum rescivisset, aut suspicatus esset Celestius, clam, de sua causa desperans, fugam cepit. Minime igitur suæ de peccato originali doctrinæ, tanquam catholici dogmatis, approbatorem, sed è contra infensissimum adversarium habuit Zozimum cum Ecclesia Romana.

Prob. ant. ex S. Augustino, lib. 2. ad Bonifacium, c. 3. jam non semel laudato, ubi dicit Zozimum, ut Celestium à sententia excommunicationis in eum lata abolveret, expectasse donec eum catholicè sentire certior fieret venturis ex Africa litteris, in qua provincia ejus aliquantò calliditas evidentiùs innotuerat. Simonnet Theol. Tom. II.

& sic prosequitur: *Quæ Romanæ litteræ posteaquam venerunt, id continentes non sufficere hominibus tardioribus & sollicitioribus, quòd (Celestius) se generaliter Innocentii episcopi litteris consentire fatebatur, sed aperte eum debere anathematizare, quæ in suo libello prava posuerat, ne si id non fecisset, multi parum intelligentes, magis in libello ejus illa fidei venena à Sede Apostolica crederent approbata, propterea quòd ab illa dictum erat, eum libellum esse catholicum, quàm emendata, propter illud quòd se Pape Innocentii litteris consentire ipse responderat. Tunc ergo cum ejus præsentia posceretur, ut certis ac dilucidis responsionibus vel astutia hominis vel correctio diluisceret, & nulli ambigua remaneret, se subtrahit & negavit examini.*

4. Denique, cum Celestius fugiendo, lycophantiam suam prodidisset, Zozimus qui eatenus illum, utpotè ingenium, quamvis nefando errore perversum, non tamen contemptibile, aliquantè lenius, quàm severior postulabat Ecclesiæ disciplinam, tractaverat, eò quòd studiosè corrigendus potius, quàm facile damnandus videretur, ut ait S. Augustinus loco citato; Zozimus, inquam, perspecta Celestii obfirmata perveritate, contra eum, & magistrum ejus Pelagium, ad omnes orbis christiani episcopos misit litteras, in quibus Celestii & Pelagii errores, & imprimis eorum de peccato originali doctrinam damnabat, ut patet ex commonitorio Marci Mercatoris à nobis laudato, & aliis veteribus monumentis. Quia autem fronte Zozimus doctrinam à se antea ut dogma catholicum approbatam, tanta postea solemnitate ut hæreticum dogma damnaasset?

Dices. Saltem S. Augustinus loco proximè citato satis aperte significat Ecclesiam Romanam in causa Pelagii & Celestii, errorem in fide ut dogma catholicum approbando, errare potuisse. Nam sic loquitur: *Sed si, quòd absit, ita tunc fuisset de Celestio vel Pelagio in Romana Ecclesia judicatum, ut illa eorum dogmata, quæ in ipsis & cum ipsis Papa Innocentius damnaverant, approbando & tenenda pronunciarentur, ex eo potius esset prævaricationis nota Romanis Clericis inveniunda.*

R. neg. Itaque S. Augustinus sic loquendo non magis significat Ecclesiam Romanam errare posse in fide, quàm significet Apostolus à veritate apostatari posse bonos Angelos, cum ait Galat. cap. 1. *Sed licet nos aut Angelus de cælo evangelizet vobis, præterquam quòd evangelizavimus vobis, anathema sit.* Sicut ergo sensus Apostoli est, Si per impossibile etiam Angelus de cælo aliud vobis evangelizaret, quàm nos evangelizavimus, non audiendus, sed diris devovendus esset: ita S. Augustini sensus est: Si per impossibile Ecclesia Romana Pelagii & Celestii doctrinam, quam antea cum Innocentio ut heterodoxam conscripsit, postea ut orthodoxam approbandam & tenendam pronunciaret, ipsa in fide prævaricatrix habenda potius esset, quàm doctrina illa ut orthodoxa esset recipienda.

Amplius. S. Augustinus hoc loco Ecclesiæ Romanæ infallibilitatem in fide non modò non oppugnat, sed è contra vel asserit, vel certè aperte supponit. Nam juxta S. Doctorem, prævaricationis nota inveniunda fuisset Ecclesiæ Romanæ sub Zozimo, si tunc doctrinam Celestii approbandam & tenendam pronunciasset, quia ipsa cum Innocentio doctrinam illam damnarat ut fidei contrariam. Ergo juxta S. Doctorem, Ecclesia Romana doctrinam, quam semel damnavit ut contrariam fidei, non posset postea ut fidei consonam approbare sine nota prævaricationis. Ergo juxta S. Doctorem, quicquid Ecclesia Romana damnat ut contrarium fidei, non potest non esse fidei contrarium, & in eo damnando Ecclesia Romana falli non potest: nam si falli potest, quare non posset postea sine nota prævaricationis judicium suum recognoscere, illudque, si ita oporteret, emendare? Ergo juxta S. Doctorem, Ecclesia Romana falli non potest in rebus ad fidem pertinentibus. Sed

His quæ hoc articulo & superiore pro infallibilitate

Aa par-

particularis Ecclesiae Romanae à nobis dicta sunt, coronidem imponamus hoc ratiocinio. Universalis Ecclesia deficere non potest: hoc ut dogma fidei recipiant catholici omnes, Ergo non potest deficere centrum unitatis; nam Ecclesia universalis non potest subsistere sine unitate, nec unitas sine centro unitatis; adeoque si centrum unitatis potest deficere, potest deficere universalis Ecclesia. Ergo Ecclesia particularis Romana non potest à vera fide deficere: cum enim sit centrum unitatis, & in tantum sit, in quantum veram fidem tenet & profitetur; si potest à vera fide deficere, fieri potest ut desinat esse centrum unitatis, & sic fieri potest, ut centrum unitatis deficiat. Ergo particularis Ecclesia Romana nihil ut fidei contrarium respicere potest, quod sit fidei consonum; & nihil ut fidei consonum admittere potest, quod sit fidei contrarium; alioqui potest à vera fide deficere. Ergo quidquid particularis Ecclesia Romana damnat ut heterodoxum, infallibiliter heterodoxum est; & quidquid ut orthodoxum approbat, orthodoxum est infallibiliter. Ergo quidquid particularis Ecclesia Romana damnat ut heterodoxum, ut tale repudiari; & quidquid ut orthodoxum approbat, ut tale recipi debet à fidelibus omnibus. Ergo quidquid Episcopus Romanus, sive personalem habeat infallibilitatem, sive non, damnat vel approbat in materia fidei, conficia & consentiente Ecclesia particulari Romana, illud damnavit, vel approbare debent fideles omnes.

Porro qui hoc facere renuit, hoc ipso definit unam & eandem fidem tenere cum Ecclesia particulari Romana. Ergo hoc ipso separat se à centro unitatis. Ergo hoc ipso separat se ab universali Ecclesia. Nam definit esse membrum universalis Ecclesiae, qui definit participare unitatem, ex qua resultat corpus universalis Ecclesiae: & definit participare illam unitatem, qui ab illius unitatis centro divellitur. Et ab illius unitatis centro divellitur, qui definit unam & eandem illam fidem tenere & profiteri, quam tenet & profitetur particularis Ecclesia Romana. Et definit illam unam & eandem fidem tenere & profiteri, qui renuit damnavit vel approbare, quod in materia fidei damnavit vel approbat Ecclesia particularis Romana. Et renuit damnavit vel approbare, quod in materia fidei damnavit, &c. qui renuit damnavit vel approbare, quod in materia fidei, conficia & consentiente Ecclesia particulari Romana, damnavit vel approbat Romanus Episcopus.

DISPUTATIO VII.

De notis verae Christi Ecclesiae.

Notae verae Ecclesiae sunt verae Ecclesiae proprietates, non quaelibet, sed illae tantum, per quas homini Scripturas recipienti, & Christum, ejusque aliquam Ecclesiam existere credenti, evidenter evidenter magna morali & perfecta, atque ita absolute ac respectu cujuscumque intellectus sufficiente, demonstrari potest, quis inter omnes cœtus, qui se veram Christi, doctrinam sequi profitentur, sit vera Christi Ecclesia. Hinc

Ad veras Ecclesiae Christi notas multa requiruntur. Et 1. quidem requiritur, ut illi verè convenient: rem enim per signum, quo caret, cognosci repugnat. 2. Ut illi convenient evidenter; alioqui non poterit per illas evidenter demonstrari. 3. Et ita, ut ex Scripturis receptis evidenter deducantur; alioqui non convenient illi evidenter, seu, quod idem est, non evidenter cognoscuntur illi convenire: quia quod illi convenient, non aliter quam per revelationem divinam, ut talem receptam, evidenter cognosci potest. 4. Ut illi soli convenient: si enim inveniuntur etiam in alio cœtu, qui non est Ecclesia Christi, ab hoc cœtu discerni non potest Christi Ecclesia per notas illas: nam unum ab alio, per id quod utrique commune est, discerni repugnat. 5. Ut sint notiores illa: non

enim notius per minus notum, sed minus notum per notius agnoscitur. 6. Ut sint proportionatae omni hominum generi & conditioni: hic enim agitur de notis, quibus vera Christi Ecclesia demonstrari potest omnibus omnino hominibus, Scripturas divinas recipientibus, atque Christum, & ejus aliquam existere Ecclesiam credentibus. Et verò cum nemo nisi in vera Christi Ecclesia salvari possit, assignari debent notae, quibus omnes Ecclesiam illam discernere possint, ut possint in eam ingredi, qui in ea non sunt, & in ea uique ad finem vitae permanere, qui in ea sunt.

ARTICULUS I.

Unum vera Christi Ecclesia sit una, Sancta, Catholica, & Apostolica.

Has proprietates convenire verae Christi Ecclesiae fides docet in Symbolo Constantinopolitano, ubi dicitur: *Credo ... in unam, sanctam, catholicam, & apostolicam Ecclesiam*, & adhuc singillatim probabimus ex Scriptura & Patribus, sequentibus paragraphis.

§. I.

Vera Christi Ecclesia est una.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam 1. Cor. cap. 10. dicitur: *Unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus*. Et c. 12. *Sicut enim corpus (naturale scilicet, puta corpus hominis) unum est, & membra habet multa; omnia autem membra corporis cum sint multa, unum tamen corpus sunt: ita & Christus (hoc est, Christi Ecclesia) etenim in uno spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus*.

Prob. 2. ex Patribus, pro quibus omnibus sit S. Cyprianus, lib. de unitate Ecclesiae, ubi haec verba leguntur: *Ecclesia, Domini luce perfusa, per orbem totum radios suos porrigit, unum tamen lumen est, quod ubique diffunditur; nec unitas corporis separatur ramos suos in universam terram copia ubertatis extendit: profusenter & largiter rivos latius expandit, unum tamen caput est, & origo una, & una mater fecunditatis successibus copiosa ... Adulterari non potest Christi sponsa, incorrupta est & pudica. Unam domum novit, unius cubiculi sanctitatem casto pudore custodit*.

Porro vera Christi Ecclesia multiplici modo una est, 1. enim una est unitate principii, hoc est, Dei vocantis & justificantis, juxta illud Apostoli Ephes. cap. 4. *Unus Deus & Pater omnium*.

2. Una est unitate finis ultimi; nam ad unam & eandem vitam aeternam vocati sumus, eamque speramus: juxta illud Apostoli ibidem: *Sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae*.

3. Una est unitate mediolorum, per quae possumus & debemus tendere ad vitam aeternam, fidei scilicet, legum, & sacramentorum, juxta illud Apostoli ibidem: *Unus Dominus, una fides, unum baptisma*.

4. Una est unitate sacrificii, juxta illud Malachiae cap. 1. *In omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda: cum enim dicit, oblatio, non, oblationes, aperte unitatem sacrificii significat*.

5. Una est unitate cibi spiritualis, juxta illud Apostoli 1. Corinth. cap. 10. *Quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus*.

6. Una est unitate capitis tum invisibilis, tum visibilis, juxta illud Apostoli Ephes. cap. 1. *Ipsam (Christum) dedit (Pater) caput super omnem Ecclesiam, quae est corpus ipsius; & illud Christi ad Petrum & successores ejus, Joan. c. ult. *Pasce agnos meos, pasce oves meas*. Unde apud eundem cap. 10. dixerat Christus: *Fiet unum ovile, & unus pastor**.

7. Est una unitate spiritus, à quo tanquam ab externo & separato rectore gubernatur, juxta illud Apostoli 1. Corinth. cap. 12. *Divisiones gratiarum sunt: idem*